

A Pécsi Ítéltábla a dr. Vida Sándor ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a ... jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében aTörvényszék 2016. október 4. napján kelt .../10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a ... helyrajzi szám alatti, 16 hektár 1936 m² területű szántó művelési ágú ingatlanra bejegyezett földhasználati jog törlésével okozati összefüggésben a felperest annak folytán ért károkért, hogy nem volt a ... helyrajzi szám alatti ingatlan jogszerű használója, és az ingatlant nem tudta birtokba venni 2013. szeptember 19. napjától 2015. január 19. napjáig terjedő időben.

A kártérítés összegére és az elsőfokú perköltségre kiterjedően az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek 211.300 (kétszáztizenegezer-háromszáz) forint, az alperesnek 166.400 (százhatvanhatezer-négyszáz) forint költsége merült fel. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 532.480 (ötszázharminckétezer-négyszáznolcvan) forint.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes az 1999. április 29-én kelt ajándékozási szerződéssel édesanyjától, S.-től - az ő holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten - kapta ajándékba többek között a ... helyrajzi szám alatt felvett 16 hektár 2936 m² területű szántó ingatlant. A ... Földhivatal a 2003. február 10-én kelt, számú határozatával a felperes tulajdonjogát bejegyezte, a haszonélvezeti jog bejegyzése azonban elmaradt. 2013. február 7-én N., a felperes testvére és a felperes édesanyja az ingatlanra haszonbérleti szerződést kötött, e szerződés alapján a ... Földhivatala a 2013. március 19-én kelt határozatával N. javára a földhasználati jogot a földhasználati nyilvántartásba bejegyezte.

A felperes édesanyja 2013. február 4-én panaszbeadvánnyal fordult az alpereshez haszonélvezeti joga bejegyzésének elmaradása miatt. Az alperes utasította az elsőfokú ingatlan-nyilvántartási hatóságot, hogy a bejegyzés tárgyában folytassa le az eljárást. A panaszost az elsőfokú hatóság felhívta, hogy csatolja az időközben jogosultként bejegyzett F Nyrt. hozzájáruló nyilatkozatát, mely

hiánypótlásnak a panaszos nem tett eleget, ezért a haszonélvezeti jog bejegyzése iránti kérelmét az elsőfokú hatóság elutasította.

A felperes 2013. április 2-án kérte a perbeli ingatlanra földhasználati joga bejegyzését tulajdonjoga alapján, az elsőfokú hatóság 2013. május 7-én a földhasználati jogot bejegyezte, a határozatot azonban az alperes - N. fellebbezése folytán - a 2013. szeptember 19-én kelt határozatával megsemmisítette, elrendelte a felperes földhasználati joga törlését és N. földhasználati joga visszajegyzését. A határozat indokolásában a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/B.§ (1) és (2) bekezdésére, a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007.(XII.23.) Korm. rendelet 6.§ (1) és (2) bekezdésére, valamint az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 5.§ (1), (2) és (3) bekezdésére hivatkozott.

A felperes alperesi határozat ellen előterjesztett keresete alapján a ... Bíróság - a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2014. november 5-én kelt, .../4. számú határozatával felülvizsgált - .../9. számú jogerős ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Az alperes a Kúria döntéséig az eljárást felfüggesztette, majd a Kúria döntését követően, 2015. január 19-én a felperes földhasználati jogát visszajegyezte.

A felperes keresetében az 1959. évi IV. tv.(Ptk.) 349.§ (1) bekezdésére hivatkozva államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte az alperest kötelezni. Kárként a 2014. évre járó elmaradt területalapú támogatást, valamint a 2013. és 2014. évben elmaradt hasznát jelölte meg összesen 6.656.000 forint összegben. Kérte késedelmi kamat megtérítését is.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a jogalkalmazása nem volt kirívóan jogellenes, vitatta az okozati összefüggést is a kár bekövetkezte és a saját magatartása között.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 166.400 forint perköltséget. Döntését azzal indokolta, hogy a felperesnek a kár mértékén, a jogellenes alperesi magatartás és a kár bekövetkezte közötti okozati összefüggésen túl - a Ptk.339.§-a és 349.§ (1) bekezdése alapján - igazolnia kellett azt is, hogy valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítette, ezen túlmenően a töretlen bírói gyakorlat értelmében azt is igazolnia kellett, hogy „az alperes magatartása nem pusztán jogellenes volt, hanem a perbeli esetre egyediesítve: kirívóan jogellenes jogalkalmazás/jogértelmezés történt az alperes részéről”. Kifejtette, nem vitás, hogy az alperes a határozata meghozatalakor a Ptk.158.§ (1) és (2) bekezdésének, valamint az ingatlan-nyilvántartás alapelvei közül a közhitelesség és a bejegyzés elvének téves értelmezésével hozta meg a határozatát, álláspontja szerint azonban ez a jogalkalmazás/jogértelmezés nem minősíthető kirívóan jogellenesnek. Ennek mérlegelésekor figyelembe vette, hogy a jogellenes jogértelmezés hátterében - a jogalkalmazási tévedésen túlmenően - egy fontos többletkörülmény is fennállt, nevezetesen, hogy az alperes tulajdonképpen az elsőfokú hatóság korábbi mulasztását - a felperes édesanyja haszonélvezeti joga bejegyzésének elmaradását - próbálta valamilyen módon reparálni. Értékelte azt a többletkörülményt is, hogyha az elsőfokú hatóságnak nincs ez a mulasztása, akkor a perbeli helyzet elő sem állhatott volna, a felperes az édesanyja bejegyzett haszonélvezeti joga folytán, annak akarata ellenére még elméleti síkon sem kerülhetett volna abba a helyzetbe, hogy használja az ingatlant, és állami támogatást vegyen igénybe. Utalt arra, hogy ez felveti az okozati összefüggés hiányát is, mely konjunktív feltétel hiánya ugyancsak a kereset elutasításához vezetne. Az alperes jogtanácsosi munkadíjának összegét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet alapján számítható összeg felére mérsékelte, mert az elvégzett munka - becsatolt érdemi előkészítő iratok terjedelme és tartalma, tárgyláson való jelenlét száma - nem állt arányban a pertárgyérték alapján számítható összeggel.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresete teljesítését. A másodfokú eljárás során azonban keresetét leszállította, és a 2013. évi elmaradt hasznot kárként - az alperesi magatartás és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés hiányát elismerve - nem kívánta érvényesíteni, keresetét kizárólag a 2014. évi területalapú támogatásra és az ez évi elmaradt haszonra és járulékaira tartotta fenn összesen 3.864.000 forint összegben. Változatlanul arra hivatkozott, hogy az alperes eljárása kirívóan jogsértő és jogellenes volt, amikor egy korábbi mulasztását kívánta téves döntéssel reparálni. Utalt a közigazgatási perben hozott ítéletekre, álláspontja szerint ezekből egyértelműen következik a kirívó jogellenesség.

Az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, melyben kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 332.800 forintra emelje fel. Álláspontja szerint a pertárgyérték alapján számított jogtanácsosi munkadíj összegét az elsőfokú bíróság indokolatlanul mérsékelte. A felperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, az ítélet indokaival egyetértett, emellett hivatkozott arra, hogy a felperes nem bizonyította a kára bekövetkeztét, annak összegét, és az ok-okozati összefüggést sem. Álláspontja szerint, amennyiben a felperest a földhasználati nyilvántartási bejegyzés miatt kár érte, úgy azt nem az alperestől, hanem a testvérétől kérheti, aki művelte a földet. Utalt arra, hogy a földhasználati jogosultságot nem a nyilvántartásba történő bejegyzés keletkezteti, mert az csak deklaratív jellegű. Hivatkozott arra, hogy a felperesnek tudnia kellett arról, hogy az ajándékozással egyidejűleg az édesanyja haszonélvezeti jogot alapított maga számára az ingatlanon.

A fellebbezés alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás iratai alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes a perbeli ingatlanon 2013 augusztusában földművelési (tárcsázási) munkát végzett, amely miatt a testvére, N. birtokvédelmi kérelmet terjesztett elő a ... Hivatal jegyzőjénél. A hatóság a ... szám alatt 2013. december 4-én kelt határozatával a kérelemnek helyt adott, megállapította, hogy a felperes azzal, hogy 2013. augusztus 20-án feltárcsázta a ... helyrajzi számú, N. földhasználó használatában álló szántó művelési ágú ingatlant, birtoksértést valósított meg. Kötelezte a felperest, hogy a határozat kézhezvételét követő 3 napon belül az eredeti állapotot állítsa helyre akként, hogy a további birtoksértő tevékenységtől tartózkodjon. A határozat indokolása szerint az eljárás során az eljáró hatóság megállapította, hogy a ... Földhivatal földhasználati adatbázisában szereplő adatok alapján 2013. február 7. napjától kezdődően N. rendelkezik a ... helyrajzi számú vonatkozásában földhasználati joggal. Ez alapján megállapította a hatóság azt, hogy a föld használatára és művelésére N. jogosult, a felperes jogosulatlanul vette azt művelésbe.

Az alperes a 2013. szeptember 19-én kelt ... számú határozata indokolásban utalt arra, hogy az 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 5.§ (3) bekezdése szerint a jóhiszemű szerző javára az ingatlan-nyilvántartást - az ellenkező bizonyításáig - az oda bejegyzett jogok és tények tekintetében akkor is helyesnek és teljesnek kell tekinteni, ha az a valóságos helyzettel eltér, valamint arra, hogy az ingatlan-nyilvántartási eljárásban jóhiszemű jogszerzőnek minősül az, aki az ingatlan-nyilvántartásba bízva ellenérték fejében szerez jogot, és e jogszabályi rendelkezésekből az alábbi következtetést vonta le:

„Mivel S. az 1999. április 29. napján kelt ajándékozási szerződés alapján - haszonélvezeti jogának fenntartása mellett ajándékozta fiának, N.-nak az ingatlan tulajdonjogát, a használati jogosultsága jogfolytonosnak tekinthető függetlenül attól, hogy az az ingatlan-nyilvántartásba nem kerül bejegyzésre. Erre tekintettel jogszerűen kötött földhaszonbérleti szerződést S. ... lakos földhaszonbérleti szerződést N. ... lakossal. A szerződés jogszerű volt és mint érvényes szerződés alapján jogszerűen történt N. földhasználatának a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzése. Mivel az ingatlan jelenlegi tulajdonosa, felperes neve a szerződés megkötése óta mindvégig tudomással rendelkezett arról, hogy az ajándékozó haszonélvezeti jogának fenntartásával kapta ajándékba az ingatlan tulajdonjogát, ezért nem hivatkozhat a haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésének az elmaradására a haszonélvezővel szemben. Továbbá felperes neve a közhitelesség elvéből adódóan sem tekinthető harmadik jóhiszemű jogszerzőnek, hiszen tulajdonszerzése nem ellenérték fejében történt és mindvégig tudott az ingatlan-nyilvántartástól eltérő anyagi jogi állapotról. Az ingatlan-nyilvántartási törvény fentiekben hivatkozott rendelkezései értelmében a közhitelesség elve csak a jóhiszemű jogszerzővel szemben érvényesíthető, a nem jóhiszemű jogszerzőnél - jelen esetben N.-nál - a jogszabály lehetőséget ad az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett állapottól eltérő valóságos helyzet figyelembevételére. Ezért a ... Földhivatal törvénysértő módon járt el akkor, amikor a számú egyszerűsített határozatával a fellebbezőt a földhasználati nyilvántartásból a ... helyrajzi számú ingatlan vonatkozásában törölte és azt követően felperes neve földhasználati jogát bejegyezte.”

A ... Bíróság .../9. Számú, 2014. április 25-én kelt ítéletével az alperes számú határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. Döntését azzal indokolta, hogy a Ptk.158.§ (1) bekezdése értelmében az ingatlanra vonatkozó haszonélvezeti jog - mint dologi hatályú jog - az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel keletkezik. E bejegyzés tehát konstitutív hatályú. A perbeli esetben a szülő haszonélvezeti joga szerződésen alapul, a szerződéses haszonélvezeti jog azonban az ingatlan-nyilvántartásba nem került bejegyzésre, így nem „dologiasult”. A földhasználati nyilvántartás az ingatlan-nyilvántartás adataira épülő, de attól elkülönülő önálló közhiteles nyilvántartás, amelynek szabályait egyrészt a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény és a földhasználati nyilvántartásrészlet szabályairól szóló 356/2007.XII.23. Kormányrendelet tartalmazza. A Kormányrendelet 9.§ (3) bekezdése szerint el kell utasítani a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet akkor is, ha az adatlap vagy az ahhoz csatolt szerződés ellentmondó, illetve értelmezhetetlen kikötést, feltételt tartalmaz, továbbá a haszonbérleti szerződés a haszonbérleti jog gyakorlására vonatkozó külön jogszabályban foglalt előírások megsértésével jött létre. A jelen esetben a szülőnek nem keletkezett a perbeli ingatlan tekintetében haszonélvezeti joga, így nem köthetett jogszerűen haszonbérleti szerződést a felperes testvérével, ennek megfelelően a szerződés nem lehetett alapja a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzésnek. Az ingatlantulajdonosnak, a felperesnek a szubjektív tudomása, hogy tudott-e arról, hogy a haszonélvezeti jog bejegyzésre került vagy sem, és az, hogy az ingatlanhoz ingyenesen jutott hozzá sem a Ptk.158.§ (2) bekezdése, sem a közhitelesség elve alapján nem teszi jogszerűvé a beavatkozók között létrejött szerződést, ezért az alperes jogszabálysértően járt el.

A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria .../4. számú ítéletével a ... Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. Döntésében azzal indokolta, hogy a szülő haszonélvezeti joga szerződéssel és nem jogszabálynál bírósági vagy hatósági rendelkezésnél fogva keletkezett, ezért a Ptk.158.§ (2) bekezdése nem alkalmazható. A szerződéssel kikötött haszonélvezeti jog az ingatlan-nyilvántartásba nem került feltüntetésre, ebből következően a haszonélvező az ingatlan haszonbérletbe adásáról sem rendelkezhetett jogszerűen. Utalt arra az ítélet, hogy az alperesnek az a hivatkozása, hogy a felperes nem tekinthető jóhiszemű jogszerzőnek, nem volt értelmezhető, a perbeli ügyre nem is vonatkoztatható. A megfelelő okirat hiányában a beavatkozó testvér földhasználati jogot az

ingatlan-nyilvántartásban be nem jegyzett haszonélvezeti jogosulttal, a beavatkozó szülővel földhaszonbérleti szerződés kötése útján jogszerűen nem szerezhették.

A fentiek szerinti kiegészített tényállásra is figyelemmel az elsőfokú bíróság tévesen vonta le a perbeli tényekből azt a jogi következtetést, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A felperes keresete közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányult, ezért a az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy a kár megtérítésének a Ptk.349.§ (1) bekezdésében meghatározott speciális törvényi feltételei, valamint a szerződésen kívül okozott kárért való általános polgárjogi felelősségnek a Ptk.339.§ (1) bekezdése szerinti feltételei fennállnak-e, azaz vizsgálni kellett a kár bekövetkezését, az alperes jogellenes magatartása és a felperes által állított kár között az okozati összefüggést, valamint azt, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól magát ki tudta-e menteni.

Helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a közigazgatási szervek tevékenysége során megvalósult esetleges téves jogalkalmazás önmagában még nem alapozza meg a kártérítési felelősséget, a felelősség alapja csak kirívóan súlyos jogértelmezési vagy jogalkalmazási tévedés lehet, tévedett azonban, amikor ezt a jogellenesség körében, annak fokozataként értékelte. A közhatalmi jogkörben okozott károk megtérítéséért fennálló felelősség megállapítása során ugyanis a nyilvánvaló és kirívó jogalkalmazási, jogértelmezési hibát nem a jogellenesség, hanem a felróhatóság körében kell értékelni (BDT2017. 3650)

A perbeli esetben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogalkalmazási, jogértelmezési hibát követett el, ezt az alperes maga sem vitatta, ezért az ebből eredő károkért felelősséggel tartozik, a felelősség alól akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható, azaz, döntése nem kirívóan téves jogértelmezés, vagy jogalkalmazás eredménye volt. Ezt azonban a perben nem bizonyította, a peradatok - így különösen kiegészített tényállásban rögzített ítéletek indokolásai - éppen ennek ellenkezőjét, az alperes felróhatóságát igazolják.

Az alperesnek döntése meghozatalakor ismernie kellett a Ptk.158.§ (1) bekezdésének, kategorikus szabályát, mely szerint a szerződésen alapuló haszonélvezeti jog azzal keletkezik, hogy az ingatlanra vonatkozó haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzik. E szabály semmiféle mérlegelést nem enged meg, rendelkezése egyértelmű, így az alperesnek tudnia kellett, hogy a felperes édesanyjának nincs haszonélvezeti joga a perbeli ingatlanon, így rendelkezési jog hiányában arra vonatkozóan haszonbérleti szerződést sem köthetett. Egyértelmű, jogértelmezést nem igénylő szabályozást tartalmaz a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény földhasználati nyilvántartással kapcsolatos rendelkezése is, melynek 25/B.§ (1) bekezdés szerint az ingatlanügyi hatóság az illetékességi területéhez tartozó termőföldek, valamint a mező- vagy erdőgazdasági művelés alatt álló belterületi földek - ide nem értve az erdőművelési ágban nyilvántartott földrészleteket - használatáról a közhiteles ingatlan-nyilvántartás adataira épülő, de attól elkülönülő önálló nyilvántartást vezet. Idézett jogszabályi rendelkezés értelmében a földhasználati nyilvántartásnak az ingatlannyilvántartásra kell épülnie, az alperesnek a földhasználati nyilvántartásba történt bejegyzéskor az ingatlannyilvántartási adatokat kellett figyelembe vennie. Az 1994. évi LV. törvény 25/B.§ (2) bekezdése ugyanakkor arról is rendelkezik, hogy ha használó nem a tulajdonos, illetve a haszonélvezet fennállása esetén nem a haszonélvező, a bejelentési adatlapot a földhasználó mellett a tulajdonosnak, illetve a haszonélvezőnek is alá kell írnia. E jogszabályi rendelkezés is egyértelmű, és az (1) bekezdéssel együtt csak úgy értelmezhető, hogy az alperes földhasználati jogot a nyilvántartásba az ingatlannyilvántartásba bejegyzett tulajdonos vagy haszonélvező által aláírt adatlap alapján jegyezhet be. Az alperes az idézett, különös értelmezést, mérlegelést nem igénylő, egyértelmű jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával - ahogy

azt az elsőfokú bíróság is megállapította „contra legem” - hozott döntést, mely döntés ily módon kirívóan téves jogalkalmazásnak minősül, és ezért az alperes kártérítési felelősségét megalapozza. Nem menti ki az alperes magatartását az a körülmény, hogy korábbi hibát kívánt orvosolni, erre ugyanis jogszabályi felhatalmazása nem volt, és ha ez a szándék vezette, ez éppen azt jelenti, hogy a döntés téves, jogszabálysértő voltával maga is tisztában volt. Azokat az indokokat pedig - jóhiszeműség, ellenérték fejében szerzés -, amelyeket a döntés indokaként az alperes felhozott, maga a felülvizsgálati bíróság is úgy minősítette, hogy nem értelmezhetőek, és nem alkalmazhatóak az alperes eljárásában.

Az alperes felelősségének jogalapja körében a továbbiakban a felperes által állított kár és az alperes magatartás közti ok-okozati összefüggést kellett vizsgálni. Az nem volt vitás, hogy a felperest kárt érte 2014. évben, mert nem tudta művelni a perbeli ingatlan, és nem jutott hozzá a területalapú támogatáshoz, és az sem volt vitás, hogy az alperes téves döntése folytán a felperes mint tulajdonos helyett a földhasználati nyilvántartásba 2013. szeptember 19-től 2015. január 19-ig N. volt bejegyezve. Azt kellett ezért vizsgálni, hogy a felperes az alperes téves döntése folytán előállt téves földhasználati nyilvántartási bejegyzés miatt esett-e el a területalapú támogatástól, és ez okból esett-e el a művelés lehetőségétől és annak hasznától.

A 28/2014.(III.27.) VM rendelet rendelkezik az Európai Mezőgazdasági Garancialapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2014. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról. Ennek 6.§ (1) bekezdés szerint egységes kérelmet az a mezőgazdasági termelő nyújthat be, aki a támogatás alapjául szolgáló terület vonatkozásában jogszerű földhasználónak minősül. Az 1.§ értelmező rendelkezéseinek 9. pontja szerint jogszerű földhasználó a mezőgazdasági, agrár vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 44.§ (4)-(7) bekezdés alapján jogszerű földhasználónak minősülő mezőgazdasági termelő. A 2007. évi XVII. törvény 44.§ (7) bekezdés a) pontja szerint a (4) bekezdés alkalmazásával jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az az ügyfél, aki vagy amely, amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek, a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan az általa igényelt terület vonatkozásában a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként bejegyzett.

E jogszabályi rendelkezések szerint tehát területalapú támogatást a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználó igényelhet, aki nem a felperes volt, ezért az alperesi magatartás és a felperes által érvényesített e kár között az okozati összefüggés egyértelműen megállapítható, és ezért téves az alperesnek a hivatkozása, hogy a területalapú támogatás vonatkozásában nincs relevanciája a földhasználati nyilvántartásnak.

A felperesi kárigény másik összetevője a 2014. évi elmaradt haszon, mely abból ered, hogy a felperes 2014. évben a perbeli ingatlant nem tudta művelni. A becsatolt birtokvédelmi eljárás iratai alapján kiegészített tényállásból megállapítható, hogy a felperes 2013 augusztusában birtokba vette az ingatlant, megkezdte rajta a mezőgazdasági munkákat, mely miatt a testvére birtokvédelmi eljárást kezdeményezett ellene, és az illetékes hatóság a birtoksértést - az alperesi határozat miatt - téves földhasználati nyilvántartási bejegyzés alapján állapította meg, hivatkozva arra, hogy a nyilvántartás szerint N. rendelkezik földhasználati joggal, ezért a felperes követett el birtoksértést, a területet jogszerűtlenül vette igénybe művelésre. A felperes tehát az alperes téves határozata miatt nem kapott, és e határozat folytán az új, és helyes bejegyzésig nem is kaphatott birtokvédelmet, a

birtoklás, művelés hiányából eredő kára és az alperesi magatartással közti áll ok-okozati összefüggés ezért fennáll.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a Pp.213.§ (3) bekezdése alapján közbenső ítélettel a jog fennállását, azaz az alperes kártérítési felelősségét a rendelkező részben írtak szerint megállapította. A kár összecszerűségének meghatározása tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására utasította. Az elsőfokú bíróságnak a kár összecszerűsége körében felajánlott bizonyítás lefolytatása - szükség szerint a Pp. 3.§ (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettség teljesítése - után kell az ügyben a döntését meghoznia.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 4/2009.(XII.14.) PK vélemény II/3. pontja értelmében ítélet elleni fellebbezési eljárásban hozott közbenső ítélet esetén a perköltség mindkét félre kiterjedő megállapításának van helye, mert ez a döntés együtt jár az első- vagy másodfokú ítélet részbeni hatályon kívül helyezésével, és emiatt a Pp.252.§ (4) bekezdését kell alkalmazni. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező rendelkezése az elsőfokú bíróság ítéletének perköltség rendelkezésére is kiterjed, az elsőfokú bíróságnak az elsőfokú, és a jelen végzésben megállapított másodfokú perköltségről az eljárást befejező határozatában kell döntenie. A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban felmerült költség körében az ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdés alapján állapította meg, és megállapította a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét is. Az ítélet hatályon kívül helyezése folytán a perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezési kérelmet érdemben nem kellett elbírálni.

Pécs, 2017. április 26.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró